

PLANINSKI VESTNIK.

Glasilo
Slovenskega planinskega
društva.

V Ljubljani.

Septembra 1901.

L. VII., št. 9.

Črez Štílfski prelaz.

Odlomek s počitniškega potovanja.

Priobčil Avg. Šabec.

Eno najlepših potovanj po romantični Tirolski je gotovo potovanje od Bolcana črez Štílfski prelaz v dolino Münsterthal v Švici ter odtod do Landeka. Spomini na te krasne kraje me silijo, da to sicer dolgo, a velezanimivo pot malo natančneje opišem ter tako mogoče kakega potovalca izpodbudim, da si jih osebno ogleda. Potovalcu nudijo ravno ti kraji vsega, kar poželi njega potovanja željno srce.

Bolcan, kjer sva s tovarišem pričela to dolgo pot, je dokaj prijetno trgovsko mesto. Hrani v sebi marsikatero zanimivost iz prejšnjih časov, ko je še slovelo kot prvo trgovsko mesto med jugom in severom. V šestih urah, ob neznosni vročini, ki je meseca avgusta v teh krajih, sva prišla v Meran. Tako vroče mi še ni bilo nikdar kakor na tej poti.

Svet od Bolcana proti Meranu je sprva precej pust in močvirnat, zlasti ob obrežju reke Adiže; tem lepši pa je ob podnožju to veliko kotlino obkrožujočih gora, kjer raste izborna tirolska kapljica. Meran, ki leži 32 km od Bolcana, se ne imenuje zastoj „raj Tirolske“. To mesto in njega okolica je res pravcat raj. Sredi mogočnih gora in hribov, polnih gradov in razvalin iz prejšnjih dob, leži med vinogradi in sadnimi vrtni mesto, ki se vidi na prvi pogled res kakor vrt. Vse je tako lepo, da bi človek le gledal in gledal. Izmed obilnih gradov — menda nekaj nad dvajset — je najvažnejši grad Tirol, sedež nekdanjih tirolskih grofov. Dandanes je grad že večinoma razpadel; le v enem delu še hranijo različne zgodovinske ostaline nekdanjih posestnikov gradu. V pičli uri sva dospela tja, in ni bilo nama žal, ker poleg tega sva uživala še lep pogled po meranski kotlini. V mestu, kjer se še po noči ne shladi, je v

tem času neznosna vročina; zato pa je tudi malo tujcev ob tej dobi tam, tem več jih je pa po zimi, ko vse mrgoli ljudstva. Saj Meran ne pozna zime!

Poleg drugih zanimivosti, ki jih ima to moderno mesto, je nama najbolj ugajala noša priprostega naroda okoli Merana, zlasti „Passeierceev“, rojakov slavnega Andreja Hoferja. Moški nosijo dolge hlače in čizme. Srajce imajo v rokavcih široko in nabrano ter prav kratek telovnik. Ōrez telovnik imajo prav karakteristične zelene naramnice, ki se zadaj križajo, spredaj pa na treh delih s kljukicami spete nosijo hlače. Sukenj navadno v tem letnem času nimajo. Najoriginalnejši je pa klobuk, ki je okrogel ter se stožčasto zožuje proti vrhu. Okrog klobuka so speljane ali zelene ali pa rdeče vrvice. Kakor so nama pravili, imajo fantje rdeče, a moške zelene vrvice. Źenske nosijo kratke rokavce, ki so pripeti z rdečim trakom pri dekletih, a z zelenim pri ženah nad komolcema.

Prav težko nama je bilo pri sreč, ko sva drugega dne rano zapustila Meran. Polagoma se dviguje cesta iz mesta proti majhnemu sedlu, Töll imenovanemu, ki loči meransko kotlino od prostrane, ob Adiži ležeče doline, imenovane Vintschgau. Mogočno šumi spodaj ob tem sedlu reka Adiža po skalovju ter se v hitrem teku spušča v prostrano kotlino. Še en pogled na obširno kotlino z nje južnim značajem in drugimi krasotami, in zagrnila nama je mesto ob sedlu ležeča gora. V treh urah sva dospela na prvo poštno postajališče od Merana, oziroma zadnje od Landeka, imenovano Naturns. Ne daleč odtod se cepi cesta v dolino Schnalzer, ki je v turističnem oziru zlasti za obiskovalca Ōtzthalskih planin važna. Pri vasi Staben, komaj par minut proč, je majhno žveplenato kopališče Kochelmoos, katerega zdravilno moč prav radi uporabljajo tamošnji kmetje in kmetice, pa tudi njih hlapei in dekle. Od kopeli pa hočejo ti ljudje imeti še več nego užitek. Da kopel močnejše vpliva, in da se po nepotrebnem denar ne zapravlja, sedi oseba dopoldan in popoldan v leseni pripravi, in da zdravilna moč ne izpuhti, gleda samo glava iz nje, vse drugo je zaprtó v posodi. Midva seveda nisva užila teh ceremonij, ki bi predolgo trajale; skopala sva se in šla. Kako so naju pa gledali ter si gotovo mislili: Proč vržen denar za tako malo časa kopanja!

Odtod vodi lepa cesta ves čas ob reki Adiži mimo vinogradov ter prijaznih vasi do gradu, ali bolje, razvaline Castellbell. Tik nad njo se dviguje kakršna trdnjava ta leta 1838. pogoreli grad. Od gradu Castellbell sva prišla preko lepega novega mostu na desni breg Adiže ter po šesturnem maršu dospela do druge poštne postaje Latsch. Źe ime samo na sebi, če bi drugega ne bilo, naju je spominjalo, da sva lačna, a še bolj žejna. Vprav poletna vročina naju je zmučila tako, da sva sklenila do večernega hladu ostati v tej vasi. Presedela pa nisva v gostilnici, ampak šla sva na plano ter ogledovala prvič v življenju tako od blizu ledenike. Kako mogočen vtisk je napravil prvi pogled na te z večnim snegom in ledom pokrite gore na naju, mi ni možno popisati. Z enim samim pogledom sva pregledala takorekoč vse, kar nudi narava. V dolini bogati vinogradi, nad njimi prostrana polja, za temi zeleni gozdovi in v ozadju bele glave orjaških ledenikov. Koga bi ne prevzel ta pogled? Med tem opazovanjem nama je smuknilo solnce izpred oči ter naju opozorilo, da treba dalje do kraja, določenega v programu. Mrak

je bil že davno legel na zemljo, a solnčni žarki so se še vedno topili in lesketali po prostranih snežiščih, dokler tudi njih ni objela tiha noč. Prehodivša tisti dan 35 km, sva položila v vasi Schlanderns svoje trudne ude k počitku.

Rano drugega dne sva odrinila naprej. Prej ozka dolina, po kateri se pretaka reka Adiža, se tukaj izdatno razširi. Od vasi Schlanderns je cesta precej napeta. Dokler se nama ni prikazala na najvišjem mestu ceste kapelica, odkoder se odpre diven pogled, se nama je bilo vkljub zgodnjemu jutru potiti. Odtod pa sva jo urnih korakov mahnila mimo kraja Laas, znanega po marmorju, ki se dobiva tu, do vasi Eyrs, kjer se cepi cesta, ki vodi čez Štilfski prelaz v Italijo, od ceste, ki vodi naprej do Landeka.

Cesta čez Štilfski prelaz je dosedaj najvišja vozna cesta v Evropi. Zidala jo je avstrijska vlada od leta 1820.—1825. Cesta veže zgornjo Italijo s Tirolskim. Nje severna stran ponuja popotniku prekrasen razgled, a nje južna stran se odlikuje po zelo umetni izpeljavi.

Pri Eyrsu sva zapustila glavno cesto ter krenila na cesto, ki naju naj bi vodila čez ta prelaz. V eni uri sva dospela do vasi Prad, kjer se cesta začne šele vzdigovati. Do te vasice pa vodi ob Trafojskem potoku, ki poplavlja in zasiplje ob povodnji s svojim prodrom prostrano kotlinico tja do izliva v Adižo, cesta, kakor bi ustrelil ravno naprej, tako da že spčetka vidiš nje konec v vasi. Takoj za vasjo se začenja cesta polagoma vzdigovati, obenem se pa začenja tudi divjeromantična Trafojska dolina, po kateri šumi Trafojski potok. Dolina je tukaj izdatno ožja, zato tudi Trafojski potok čimdalje bolj buči in dela obilo večjih in manjših slapov. Ne daleč od vasi Prad sva zapazila visoko na desni strani doline vas, ki si lahko šteje v čast, da so po njej imenovali prelaz in cesto. Mična, lepo ležeča vasica se zove Štilfs (Stelvio). V dveh urah sva dospela do trdnjave „Gomagoi“. Še danes mi je žal, da si nisva ogledala doline Sulden, ki je baje najlepša in najromantičnejša v Alpah, kamor vodi od Gomagoia lepa nova cesta. Dolinica, po kateri se pretaka potok Sulden, ki se pri Gomagoiu združuje s Trafojskim potokom, sega prav v osrčje orjaka Avstrijskih Alp — Ortlerja. Premalo nama je bila znana ta dolinica, zato si je nisva ogledala, ampak sva kar skozi trdnjavo naprej korakala. Onkraj trdnjave prišedša, sva se ustavila, da bi si jo malo od zunaj pogledala, a ročno je bil pri naju na straži stoječi vojak ter nama brez vprašanja pokazal, kod se gre naprej. Godilo se nama je še precej dobro, da nama je pokazal, kod se gre „naprej“; dosti slabše se godi marsikateremu turistu, ki si upa kaj skicirati. Takemu takoj pokažejo, kod se gre „nazaj“, in sicer z vojaškim spremstvom, kjer se mu je treba izkazati, da ni kak izdajalec domovine. Ubogala sva in šla naprej, da ne bi se bilo tudi nama zgodilo kaj enakega, in da ne bi bila po nepotrebnem tratila zlatega časa potovanja. Ta trdnjavnica je tam kakor na mestu. Trafojsko dolino stesnjujejo tod nepristopne gore. V poldrugi uri sva dospela v najlepšo in najidilnejšo vasico, kar sem jih videl, v Trafoi, ki leži 1541 m nad morjem. Cesta je tukaj zelo napeta, po nekaterih krajih pa dolina tako ozka, da sva morala štirikrat z enega na drugi breg potoka prestopiti. Malo pred prihodom v vasico nama se je odprla čudovito lepa panorama Ortlerjevega pogorja s premnogimi ledeniki

in snežniki. Kdor je užil ta pogled, ne pozabi ga nikdar! Visoko je še stalo solnce, a naju je jelo zebsti — saj sva bila v bližini večnega ledu. Vasica je prav neznatna, a pri vsem tem je kar mrgolelo ljudi — tujcev.

Dasi bi bila spala, kjer bi bilo, sva si vendar najprej preskrbela ležišče, in to čisto v priprosti krēmi, ki se pa imenuje „Hotel Ortler“. Malo čudno se mi je zdelo to ime, a uganil sem takoj, ko sem vprašal, koliko stane pronočišče, zakaj se priprosta krēma tako imenuje. Da ima ta „hotel“ tudi „zaznamek tujcev“, nisem mislil. Pregledovala sva to knjigo od početka do konca, našla imena raznih imenitnih oseb od blizu in daleč, le Slovenca ni bilo v njej zapisanega. Mislil sem si pač pri tem: Ko bi dragi moji rojaki vedeli, kako lepo je tukaj, gotovo bi kateri izmed turistov te kraje obiskal. Počitka sva bila sicer potrebna, a da ne bi šla k onim znanim „Sv. trem studentem“, bi bilo neodpustno. V treh četrtih ure sva bila tam. Leta 1643. sezidana cerkvice in zraven nje postavljeni trije kipi: Jezus, Marija in sv. Janez, katerim iz prsi teče po železnih ceveh kristalno čista, mrzla studenčnica, označujejo to daleč naokoli znano božjo pot „Pri sv. treh studencih“. Tesno postaja človeku pri sreči, ko stopi na ta samotni kraj, ki leži tikoma ob podnožju ogromnih ledenikov, iz katerih se zbira umazani Trafojski potok. Zapustivša ta samotni kraj, ki kar z grozo navdaja, sva se vrnila nazaj v Trafoi ter z drugimi tujci vred ogledovala neposrednje pred nami se nahajajoča čudesa do pozne ure.

Ko sva drugo jutro zapuščala Trafoi, je rosilo. Meni kar ni šlo v glavo, kako je to mogoče: prejšnji dan tako lep, večer tako čist, a danes deži. Potolažil naju je cestar, češ, da je to običajna jutranja rosa in da ne bo hudega. Imel je prav. V kratkem času se je zjasnilo, in postal je lep dan. V velikanskih ovinkih se vzpenja cesta čimdalje više in više. Vsa Evropa nima glede naravne lepote in umetnosti lepše ceste, nego je ta, zato ne slovi ne le kot najvišja, ampak tudi kot najlepša gorska vozna cesta. Da je tako imenitno izpeljana, imajo se zahvaliti Tirolci in sosednji prebivalci največ cesarju Francu I., ki jo je dal zgolj iz vojaških ozirov delati. Stala je 2.901.000 goldinarjev. Da dospeš do vrhunca, moraš prehoditi 38 serpentin. Svojemu prvotnemu namenu je cesta res služila ob vojskah z Lahi in Švicarji. Dandanes vidiš na njej le obilo voz, oziroma potnikov, ki si hodijo v te kraje krepit zdravje in ogledovat velikanske ledenike.

V eni uri sva dospela v najbolj zanimivi kraj na vsej cesti, v Weisse Knott, ki leži 1924 m visoko. Ime ima ta kraj od velike, skoraj navpične bele skale, ki sega v dolino. Prekrasen pogled se odpre popotniku na ogromna ledena polja, ki se mu zde tako blizu, da bi lahko kamen zalučal nanje. Velikanska ledišča, ki segajo od vrhov tega pogorja pa do one znane cerkvice „Pri sv. treh studencih“, se leskečejo zdaj modro, zdaj zeleno in dajo potovalcu izreden užitek. Na tem mestu so postavili tudi obelisk iz marmorja na čast prvemu splezatelju na Ortler, Jožefu Pichlerju. V pol ure odtod sva dospela do ostankov trdnjave Cantoniera del Bosco, ki je bila v letu 1848. razrušena, in v eni uri do Franzenshöhe, 2188 m visokega kraja. Drevje je izginilo, le tuintam se vidi kak pritlikav borovec; tem imenitnejše pa je, da se ravno tu

pričenja bujna alpinska flora, in da nama je ravno tu pokazal Ortler svojo vedno belo kapo. Do vrha sedla je odtod še dve uri. V velikanskih serpentinah, katerim so na nasprotni strani sosedje ledeniki in morene, sva korakala večinoma še po snegu vedno više in više. Pihalo je tako, da so nama kar solze tekle iz oči, a zeblo naju je bolj nego ob najhujši zimi. Prišla sva vsa premražena polagoma na vrh, imenovan „Ferdinandshöhe“. Vse belo kot pri nas po zimi je bilo tu, in to sredi meseca avgusta. Tik ceste, kjer je najvišje mesto, stoji kamenit steber, ki označuje visokost 2814 *m*, ki pa ni prava, ker prelaz ima le 2760 *m*. Pa naj bo toliko in toliko, visok je in le za 105 *m* nižji od našega Triglava. Ker naju je vedno bolj mrazilo, sva stopila v majhno kočico ob cesti, imenovano Dreisprachen, da se malo pogrejeva in okrepčava — pa le malo — ker tukaj v tej višini je vse grozno drago. Neposrednje za kočico sega ledenik daleč v dolino. Dasi nisva bila opravljena za hojo črez ledenik, sva se vendar spustila nanj, a to le zavoljo tega, da sva si od blizu ogledala to čudovito lepo barvo večnega ledu.

Zapustila sva kmalu ta kraj, zapustila obenem avstrijsko mejo ter v treh četrtih ure dospela do prvega laškega kraja St. Maria IV. Cantoniera, ležečega 2485 *m* visoko. Ta kraj je najvišji, redno tudi po zimi obljuden kraj v Evropi ter za 423 *m* višji nego bivališče Sv. Gotharda. Na desno odtod se cepi črez Wormski prelaz cesta, katero so ravno izdelovali, skozi dolino Muranca ter vodi v Švico. Tudi midva kakor pred nami veliko idočih delavcev sva krenila črez ta 2512 *m* visoki prelaz navzdol. Ta prelaz je bil svoje čase edina zveza med dolinama, po katerih tečeta reka Adda in Adiža.

Še tistega dne sva dospela v štirih urah v kraj St. Maria in Münsterthal v Švici ter odtod skozi Taufers na Tirolsko nazaj v Mals, iz rimskih časov znani kraj zgornje Vintschgauske doline. Prejšnji prebivalci te doline so se imenovali „Venosti“, odtod ima baje dolina ime Vintschgau.

Trg Mals ima sedem važnejših ostalin zgodovinske vrednosti, to so večinoma napol porušeni stolpi, izmed katerih je najvažnejši na razvalini „Fröhlichsburg“, ki izvira baje še iz rimskih časov. Ne daleč odtod leži mestece Glurns. Prebivalci teh dveh krajev si niso nič prijazni med seboj, dasi je prebivalstvo te doline sploh izredno miroljubnega značaja. Nesporazumnost izvira največ odtod, ker je trg Mals večji in imenitnejši od malega mesteca Glurns. Brez pomena pa ta nesporazumnost tudi ni, ker oba kraja tekmujeta, da bi z olepšavanjem drug drugega prekosila. Najhujše je pa to, da morajo prebivalci Malsa v Glurns hoditi na sodišče. To se jim zdi skrajno poniževalno. Da si svojo nevoljo nekoliko zmanjšujejo, pripovedujejo kaj radi potujočim, kako so bile leta 1520. obsojene poljske miši, da morajo v 14 dneh zapustiti polja vasic Sulden in Štilfs. Stvar, ki prebivalce mesta Glurns zelo jezi, je baje resnična, kakor je razvidno iz Hormayrove knjige „Archiv für Geographie und Historie“. Najsi bode že tako ali tako, nama se je zdela smešna.

Svet od Malsa naprej postaja pust in enoličen, ne imenuje se zastonj „Malser Heide“. Malokakšen dan je tukaj brez vetra, a po zimi in tudi pozno jeseni divjajo tod hudi viharji z velikanskimi zameti. V dvanajstem stoletju so osnovali dobre roke na tej pustinji zavetišče, imenovano

„St. Valentin“, katerega oskrbnik je imel nalogo, s svojimi hlapci ob vi-harnih dnevih, zlasti večerih pomagati tistim, ki so pot zgrešili, in jih spraviti do zavetišča. Dandanes je zavetišče bolnica. Tudi tega dne, ko sva midva tod korakala, je pihala taka sapa, da so nama kar solze tekle iz oči. Svet bi bil tukaj še bolj enoličen, ko ne bi ga oživiljala tri jezerca, ki slede neposrednje drugo za drugim. Prvo se imenuje „Heider- oder Weissensee“, drugo „Mitter- oder Grauersee“, a tretje „Reschen- oder Grünersee“. Svoja imena imajo jezera deloma od krajev, ki leže ob njih, deloma od vodne barve. Po leti, ko se po snežnikih led topi, prinašajo hudourniki ob nevihtah s to vodo tudi drugih snovi v jezero, zato dobi srednje jezero nekako umazano-sivo barvo, odtod njegovo ime. Od te uma-zanosti dobi tudi prvo jezero bolj mlečno barvo, le zadnje ostane čisto, lepo temno-zeleno. Vsa tri jezera so bogata rib, a kljub temu niso nič cenejše, morebiti še dražje nego drugod. To sva midva, oziroma najine denarnice, predobro občutila. Bilo je že blizu poldneva, ko prideva v vas Reschen ob zadnjem jezeru. Nadejaje se, da ribe ne bodo drage, si na-ročiva vsak eno porcijo. Ko sem vprašal za račun, se mi je zdel tako čuden, da sem nehote vprašal: „Für beide so viel?“ „A nein“, pravi gostilničar nato, „nur für einen Herrn“. Plačala sva, a povem odkrito, da bi bilo še za oba preveč. Sva bila pač tujca.

Takoj za vasjo se nama je bilo posloviti od znanih sneženih poljan Ortlerjevih. Še en pogled nanje, na tri jezerca, in vse se nama je zakrilo za goro. V pol uri sva dospela do razvodja med Črnim in Adrijanskim morjem, do Reschen-Scheidecka, ki leži 1494 m nad morjem. Svet se namreč od Malsa dotod vedno polagoma dviguje. Na levi strani dolinice med travniki izvira majhen studenček, komaj dobro ped velik, ki se vprav po kačje vije med travniki naprej ter se polagoma spušča do jezera Reschen; to je Adiža, ki ima tu svoj izvor. V dobri uri sva dospela v Nauders ter odtod navzdol do trdnjavnice Nauders. Že od daleč se nama je dozdevalo, da naju tu čaka izreden užitek. In nisva se varala. Trdnjavnica leži med visokimi, navpičnimi stenami, ki cesto popolnoma zapirajo, tako da je le zanj in trdnjavnico prostora. Človeka kar prevzame, ko začne dalje stopati. Globoko pod cesto teče reka Ina, a na obeh straneh jo obdajajo skoraj navpično stoječe gore, tako visoke, da vlada tu pravcata nenaravna tema. Ni čuda, da je človeka groza, ko vidi nenadoma ta prizor. V treh četrtih ure odtod sva prišla v Hoch-Finstermünz ter odtod polagoma vedno med visokimi gorami po zelo umetno izpeljani cesti v vas Pfunds, kjer sva prenočila. Ves čas ob reki Ini, sva korakala drugega dne mimo vasi Ried, Prutz do Landeka. Če polagoma greš, je hoje za en dan. Nekako s spoštovanjem sva šla po tej s krvjo namočeni zemlji, kjer so hrabri Tirolci branili rodno zemljo sovražnih napadov. Znane bitke iz l. 1703. in 1809. so ovekovečene ne le v zgodovini Tirolske, ampak tudi v zgodovini naše širše avstrijske zgodovine. Saj so ravno tu pokazali Tirolci, kako je drage volje prelivati kri za ljubljeno domovino. Ploča pri „Pontiaškem mostu“ preko Ine spominja popotnika teh dogodkov. Bilo je že pozno popoldan, ko sva dospela v Landek. Odtod sva drugega dne nadaljevala svoje potovanje na Predarlberško.

Slivnica pri Cerknici (1115 m).

Opisal Strninski.

Ako te pripelje bela cesta slučajno kdaj v prijazno Cerknico, zagledaš že od daleč pred seboj po prostrani ravnini razlito čudno Cerkniško jezero, ki baje nima sebi enakega na vesoljnem svetu. Na desni strani zelenega jezera se dviguje črni Javornik, iz katerega podzemskih votlin bobni šumna voda vanje, na levi pa moli ponosna Slivnica svojo zeleno glavo proti oblakom. Slivnica, kakor razločuje priprosti Cerkničan, ima tri vrhove: Gradišče (860 m), Pri mrzli dolini ali Mala Slivnica (952 m) in pravi, najvišji vrh (1115 m), kjer stoji na skladu trdega kamenja trigonometrijska točka.

Kadar sem se vračal na počitnice v mili domači kraj, v prijazni Lož, vselej se mi je oko ozrlo tudi tja na zeleno Slivnico, in vsakokrat se mi je vzbudila v srcu prijetna želja, da bi polezel nanjo. Izpolnila se mi je, že davno gojena želja lansko leto v avgustu.

Domenila sva se neki večer s prijateljem, da prihodnje jutro odri- neva. Predno sva pa legla k počitku, sva pripravila za drugi dan vse potrebno. To potrebno ni bilo nič drugega kakor par surovih pristnih klobas in za cela „dva groša“ rženega kruha. Tisto pa, ki je za tako imenitne ture tako „silno potrebno“, ki tako gladko teče doli po suhem grlu, sva sklenila kupiti nič prej, predno ne bodeva na polovico najinega ne baš dolgega pota.

Celo noč ne bi bil skoraj zatisnil očesa; vedno mi je bila v mislih naša Slivnica; le malo sem zaspal. A tedaj mi je splaval v sanjah moj duh na Slivnico in v njeno brezdanjo jamo, o kateri ti prijazni Cerkničan pripoveduje marsikako pripovedko. Lahko bi jih tukaj navedel cel venec, a bojim se, da ne bi dolgočasil potrpežljivega hribolazca.

Vstal sem . . . Zvezde so že pobledevale, in luna se je bila že skrila za naše griče, tam s ceste pa so odmevali veseli glasovi ranih koscev . . . Šel sem klicat prijatelja, ki je še prav junaško smrčal, ko sem stopil v sobo. No, skoro se je zavedel, kar mi je bil na predvečer obljubil. Po izredno zgodnjem zajtrku sva odrinila.

V desetih minutah sva dospela črez kamenit griček v sosednjo vas Podlož. Pred nama se dviguje Križna gora (857 m) z znamenito, lepo cerkvijo na vrhu. Pri zadnji hiši v vasi, ki ima komaj kakih 30 števil, se pot zavije ter se polagoma v ovinkih vzpenja proti vrhu. Bila sva v dobri četrti ure že pri Sv. Ani. Majhno selo je to s tremi hišami in z majhno cerkvico v sredi. Krasen razgled se nama odpre tukaj na vso Loško dolino. Obkrožena je od vseh strani s precej visokimi gorami. Proti jugu kipi v nebo mogočni Snežnik (1796 m) in njegovi porasli sosedje, na vzhodu spodaj gola, a proti vrhu zelena Racna gora (1140 m) in kameniti Petelinji vrh (1202 m), na zapadu se dviga ravno omenjena Križna gora, a proti severu s temnim smrekovjem in zelenim bukovjem porasli hribje. Po dolini so pa raztresene bele vasi s svojimi ponižnimi cerkvicami. Res, prijazna slika, ki razveseli na prvi pogled oko in srce!

Od sedla Sv. Ane jo udariva po gladkem potu navzdol skoz hladen gozd. Vitke bukve stoje na desni in levi, iz srede gozda pa odmeva glas brezsrčne sekire. Kmalu sva pri Sv. Štefanu. Zopet krasen pogled! Pred nama leži cela Cerkniška ravnina s prostranim svojim jezerom. Ali tedaj ni bilo jezero razlito črez zeleno ravan, ampak kosci so veselo sekali visoko travo. V ospredju nad cesto se pa strmo vzpenja zelena Slivnica. Pot naju pripelje po travnikih in njivah kmalu v prijazno vas Žirovnico. Tukaj se malo pokrepčava v priljubljeni gostilnici, a potem kreneva po novi cesti v vas Grahovo. No, nekaj bi bil pa kmalu pozabil povedati. V Žirovnici sva kupila tisto „prepotrebno kapljico“, ki v planinah tako dobro služi, ne vem, ali prvi ali drugi polovici našega telesa.

Sredi Grahovega se cesta cepi: ena (iz Loža) pelje dalje skozi Cerknico na Rakek, druga pa črez Bloke v Velike Lašče. Midva jo mahneva po zadnji. Komaj pa prideva iz vasi na prosto, se že odcepi od ceste vozna pot, ki pelje k cerkvi sv. Miklavža. Kreneva. Svet se polagoma zvišuje. Na levo in desno se razprostirajo zeleni travniki in plodonosna polja. Brhke žanjice so naju pozdravljale od obeh strani. Kmalu pa naju sprejme temni gozd v svoje okrilje. Debele stoletne bukve stojijo ob potu, ki se vedno bolj in bolj strmo vzpenja proti vrhu.

Malo pod Sv. Miklavžem curlja izpod skale hladen virček. Ustavila sva se tukaj ter se napila čiste vodice. Oj, kako dobro nama je vendar dela! — Še en ovinek, in pred nama je stala mala cerkvica. Nekak notranji čut naju je objel, ko sva stala pred njo. Rada bi bila stopila v svetišče, a vrata so bila zaklenjena. Žal nama je bilo, da si nisva mogla ogledati notranjščine te primitivne gorske cerkvice.

Kmalu sva bila na prostranih senožetih 930 m nad morjem. Na desno stoji vrh Medvedica (1012 m), na levo pa Slivnica s svojim tako krasnim vrhom. Že tukaj se nama je odprl veličasten razgled na bližnjo okolico in na Savinske planine, ki seveda stoje precej daleč od tam. Pot pelje sicer naprej, a se kmalu konča. Neprestopni prepadi zijajo pred teboj, pod njimi pa se belijo raztresene vasice Begunjske dolinice.

Midva pa sva zavila na levo s pota navkreber po gladkih senožetih. Pridni kosci so veselo mahali s smrtonosnimi kosami, in zelena trava je s pisanimi cvetkami vred padala, prepuščena neznosni solnčni vročini. Za pičlo uro sva že stala na kamenitem vrhu Slivnice ter se naslajala s krasnim razgledom, ki nama ga je nudila bližnja in daljna okolica. Prijazne vasi in vasice se belijo med prijaznimi zelenimi grički proti severu. Vrhovi Sražišče (957 m) in Vini vrh (984 m) in drugi se ti zde tako blizu, da bi skoro zletel nanje, čeravno nimaš peroti. Dalje proti severu uzreš s črnim gozdom porasli gori Krim (1106 m) in Mokric (1056 m), a v sinji daljavi ti zablešče nasproti beli vrhovi mogočnih Savinskih planin in Karavank. Velik del Notranjske ti preplava strmeče oko; tam pod sivim Nanosom zagledaš belo Postojino, dalje od nje proti severu Unec, Planino in Logatec. Proti severozahodu pa zagledaš v nedosežni daljavi tam za Idrijskim Javornikom (1242 m) „snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja“, mogočni Triglav, in njegove sosedo. Proti vzhodu vidiš pod seboj bele vasice tja do Velikih Lašč in Krvavih peči, Bloško dolino in Loški potok, dalje pa vse dolenjsko hribovje in brdje tja do temnih Gorjancev.

Sedaj se ozirimo pa še proti jugu! Prav tebi nasproti se razteza črni Javornik (1272 m) ter se vleče prav do Snežnika; pod njim pa se razprostira prijazna cerkniška ravnina s svojim imenitnim jezerom. Dalje ti zre oko na prej imenovano Križno goro in na Loško dolino, v ozadju té pa kipi v nebo ponosni Snežnik. Proti jugovzhodu se razprostira črni Kočevski gozd s svojimi poraslimi vrhovi.

Še nekaj mi sili na jezik, in ne morem si kaj, da ne bi povedal. Ko sva se bila nasladila s prijaznim razgledom, sva zakurila majhen ogenj ter pristavila k njemu najin samovar; hotela sva si skuhati malo čaja, katerega sva bila prinesla s seboj. Veselo je plapolal plamenček, in voda v samovaru je začela že vreti; meni pa so se, da govorim odkrito, cedile že sline po slastnem čaju. Ravno sem hotel v krop vsuti nekoliko peresec, ko se zgodi velikanska nesreča. Bodisi, da samovar na kamenitih tleh ni imel obstanka, bodisi, da se je hotela kaka slivniška čarovnica razveseljovati nad najino nesrečo — samovar se je prevrnil, in vroči krop je pogasil nežni plamenček... Kaj sva hotela? Potrpeti sva morala in se zadovoljiti s suhim kruhom in z ostanki izborne slivovke.

Od Snežnika sem so se jele poditi goste megle. Stopila sva torej, sluteč nevihto, doli v Cerknico, kjer sva se v prijateljski družbi zabavala skoro do večera. Dobro volje sva se vrnila domov.

Češki kolesarji na Slovenskem.

Ko je prišla vest iz zlate Prage, da naše kraje posetijo češki kolesarji, ki so obenem tudi turisti, se je vzradostil tega vsak zavedni Slovenec. Zveza slovenskih kolesarjev in naše društvo sta takoj obvestili vse one kraje, ktere posetijo češki gostje. Kraj je z krajem tekmoval za sprejem milih nam severnih bratov. Navdušenje je bilo povsod nepopisno, in ljudje kar niso mogli pričakati dragih gostov. Največja radost in navdušenje pa je prešinjalo nas slovenske planince, ker nam je tudi enkrat bila dana prilika, sniti se z zastopniki češkega kolesarstva; razumljiva je pa tudi ta radost, ker nobeno slovensko društvo ni tako tesno zvezano s češkim narodom kakor ravno „Slov. plan. društvo“, ki ima v njem svojo podružnico.

Dne 11. avgusta so dospeli Čehi ob peti uri popoldne v Trbiž, kjer so jih sprejeli predsednik „Zveze slovenskih kolesarjev“, gosp. Ferd. Vesel; in deputacija „Slov. plan. društva“, gospodje: K. Polič, K. Schweiger in Miha Verovšek. Vsled skrajno neugodnega vremena ni bilo mogoče odriniti na Višarje, kakor je bilo nameravano, zato je šla vsa družba v edino slovensko gostilnico gospoda Goloba v Spodnjem Trbižu. Pri večerji so se vršili pozdravi. Predsednik „Zveze slov. kolesarjev“, g. Vesel, je pozdravil z navdušenimi besedami češke goste v imenu slovenskega kolesarstva in g. M. Verovšek v imenu „Slovenskega planinskega društva“. Prvemu je krepko odzdravil predsednik „Zveze čeških kolesarjev“, gosp. tovarnar Klimeš, in drugemu član „Češke podružnice“ našega društva,

gospod dr. Kulhavy. Po večerji je ostal večji del družbe v prijaznem razgovoru skupaj, prepevali so se narodne pesmi. Zapeli smo še, predno smo šli k počitku, „Al' nam kaj mor'jo“ itd. Mogli nam res nič niso — ugodnejše vreme pa le ni hotelo postati. Nameravani izlet na Višarje je tako splaval po vodi. Dne 13. avgusta so si ogledali Čehi romantično Zilico v Trbižu in potem, ko je postalo ugodnejše vreme, so se peljali nekateri s kolesi, drugi z vozmi k Rabeljskemu jezeru, odtod pa šli peš na Predel, kjer je bil krasen razgled. Opoldne se je skoro popolnoma zjasnilo, zato so zasedli po obedu češki kolesarji svoja kolesa, in hajd proti Beli peči in Ratečam. Nekaj časa je bilo krasno, a komaj so dospeli v Belo peč, se je že zopet stemnilo, in jelo je grozno liti. Vendar ni naših milih bratov minil pogum. Dospevši v Rateče, so se napotili k Belopeškima jezeroma. Od te naravne krasote so bili očarani, in še nihče mislil ni, da je skoro do kože moker. Po povratku v Rateče jih je pozdravil gospod Jalen iz Rateč v imenu občine, zbrano občinstvo pa jim je klicalo: „Živio, Čehi!“. Po malem okrepčilu so odrinili naprej v Kranjsko goro, kjer jih je pričakovalo dokaj občinstva. Z „živio“ in „na zdar“-klici pozdravljeni, so stopili s koles, na kar jih je pozdravil župan gosp. Lavtizar v imenu občine. Okoli osme ure zvečer se je jel polniti vrtni salon Urbanijeve gostilnice, pred katero je bil napravljen slavalok. Prišli so vsi kranjskogorski rodoljubi počastit svoje severne brate; videlo se je na vseh obrazih navdušenje in radost. Pozdravit je prišla nadalje goste kranjskogorska godba, in nastopil je tudi pevski zbor pod vodstvom svojega učitelja gospoda Lukmana. Precizno izvajanje zborov „Bivali Čehove“, „Nazaj v planinski raj“ in naših narodnih pesmi je očaralo Čehe, in niso mogli prehvaliti naših skladb, posebno narodnih. Gospod župnik Žlogar je pozdravil z navdušenim, izbornim govorom češke goste, spominjajoč se njih slavne zgodovine. Slavil je češki narod kot učitelja vseh avstrijskih Slovanov in končal, da si šteje Kranjska gora v veliko čast, da ji je dana prilika imeti svoje severne brate pri sebi. Zadoneli so burni živio-klici, ko je guvernir končal. Navdušenje je bilo splošno, zapela se je pesem „Hej Slovani“ in „Naprej, zastava slave“. Gospodu župniku je odgovoril predsednik kolesarjev, gospod Klimeš. Njegov do srca segajoči govor je napravil tak vtisk, da smo videli v očesu marsikaterega starega moža solze, posebno, ko je rekel, da se mu zdi, kakor bi se v takih trenutkih majali stebri nemškega mostu med Čehi in Slovenci. Češkim damam je nazdravil gospod dr. Grasselli, slovanski vzajemnosti g. nadučitelj Bregar. Krepko je odzdravil gosp. dr. Kulhavy in obljubil, da nas še mnogokrat posetijo bratje Čehi in da bodo delali na to, da bo prihajalo čimdalje več severnih bratov, ogledovat si naš krasni planinski svet. Dekleta v narodni noši so pripela vsakemu gostu lep, okusen šopek planinskih cvetk. Kar milo se je storilo Čehom, ko so videli toliko navdušenje in to odkrito ljubezen do njih. — Dne 14. avgusta zjutraj so obiskali Čehi našega častnega člana, triglavskega župnika gosp. Aljaža na Dovjem. Pred župniščem je dal postaviti gospod Aljaž krasen slavalok na čast svojim gostom. Voditelj čeških kolesarjev je pozdravil gospoda župnika, na kar se mu je ta toplo zahvalil in jih pogostil. To dejstvo kaže, kako vedo ceniti naši severni bratje naše

prezaslužne može, in vidi se tudi, kako dobro so poučeni o delovanju naših zaslužnih mož. Ob 9. uri so imeli zajtrk v Šmerčevi gostilnici, kamor jih je spremil tudi g. Aljaž. V pozdrav je bila vsa Mojstrana v praznični obleki; skoro ni bilo hiše, s katere ne bi bila vihrala narodna zastava. Pri zajtrku se je izpregovorila še marsikatera navdušena beseda. Po deseti uri so se odpeljali Čehi proti Jesenicam. Jeseniški kolesarji so jim prišli nasproti do Hrušice, kjer jih je pozdravil gospod abiturijent Pretnar. Zahvalil se je za pozdrav g. Klimeš. Med živio in na zdar-klici so se peljali Čehi skozi Jesenice. Pred pošto jih je v imenu občine pozdravil g. Schrey, in gospica Zinka Schreyeva jim je v vezani besedi izpregovorila dobrodošlico na slovenski zemlji. Jeseniške Slovenke so pripеле češkim gostom lepe šopke in z oken vsipale nanje cvetje. Di-jaški zbor je zapel „Kje dom je moj“ in „Hej Slovani“. Čehe je pogostil gospod Schrey. Odtod so se odpeljali v spremstvu jeseniških kolesarjev, povsod navdušeno pozdravljani, na Bled. V imenu občine jih je pozdravil tamkaj gospod župan Peternel, odzdravil mu je pospod Klimeš. Po obedu so si ogledali bisera Gorenjske, Bled in Vintgar. Slišalo se je kakor iz enega grla: to je kras, to je raj. Bled ostane gotovo našim milim severnim bratom v trajnem spominu. Počastit jih je prišlo mnogo odličnih in veljavnih slovenskih rodoljubov in pevsko društvo. Predaleč bi zašli, ako bi hoteli navajati vse posamezne govore; povemo samo to, da je govor gospoda vseučiliškega profesorja dr. Kreka napravil na naše češke brate nepopisen vtisk. Govori Čehov so nam pa priča, kako od-kritosrčne brate imamo na severu. Gosp. Rus je dosegel s svojim pevskim zborom največje priznanje, a to tudi po pravici; smelo trdimo, da na Slovenskem razen „Glasbene Matice“ v Ljubljani ni zbora, ki bi se mogel kosati ž njim. Dne 15. avgusta so si ogledali Čehi Bohinj. Spremljali so jih tja blejski kolesarji. Bohinjska Bistrica je bila vsa v zastavah. Na mostu je stal slavolok. V imenu občine jih je pozdravil gosp. Ravhekar, v češkem jeziku kot svoje rodne brate gosp. dr. Vacek, in v imenu na-rodnega ženstva gosp. Suzana Baloh. Navdušeno sta odgovorila g. Klimeš in g. dr. Kulhavy. Burni živio in na zdar-klici so sledili vsakemu govoru. Nato so pripela dekleta češkim gostom šopke iz planink. Pri Mencingerju je bil zajtrk. Po zajtrku so se odpeljali Čehi k Bohinjskemu jezeru in k Savici. Tudi obedovali so pri Mencingerju v Bistrici. Pri obedu so jim stregla dekleta v narodni noši. Med obedom so bili navdušeni govori. Popoldne so se vrnili Čehi zopet na Bled. — Dne 16. avgusta so se od-peljali Čehi z Bleda proti Kranju. Pozdravljalo jih je ljudstvo povsod najpristrčneje. Pred Radovljico jih je pozdravil odbor Radovljiške planinske podružnice z več člani ob godbi. V Kranju jih je pozdravil in pogostil župan gospod Šavnik v imenu občine. Načelnik naše podružnice gosp. I. Majdič jim je nazdravil v imenu podružnice. Po kratkem odmoru so se odpeljali na Jezersko. Na Jezerskem najpristrčneje pozdravljeni, so od-korakali po obedu v Česko kočo, kjer so prenočili. Drugi dan so se vrnili zopet v Kranj. Vrli Kranjčani so jih iznova pristrčno pozdravili in pogostili. Na Prešernov grob so položili Čehi krasen venec. Ves slovanski svet ceni umotvore tega pesnika mojstra, posebno Čehi so opetovano nam že dokazali. Slava tako zavednemu narodu! Pri zajtrku so stregle gostom

kranjske narodnjakinje. Čitalniški zbor je zapel več krepkih zborov. Ločiti so se morali dragi bratje od tega narodnega mesta, obetajoč, da nikoli ne pozabijo bratskih src, ki so jih tukaj našli. Od Kranja do Ljubljane so povsod z navdušenjem pozdravljali Čehe. Do Medvod so se jim peljala naša bicikliška društva nasproti. Tukaj so jih pozdravili zastopniki kolesarstva, zastopniki občine medvodske in gospod župnik Hiersche (rodом Čeh) v češkem jeziku. Po dobrem okrepcilu so odrinili v spremstvu naših biciklistov proti Ljubljani. Zveza slovenskih biciklistov je napravila svojim gostom krasen banket v mali dvorani „Narodnega doma“. Udeležili so se ga ljubljanski župan g. Iv. Hribar, odlični zastopniki kolesarstva in odbor „Planinskega društva“. Prvi je pristrčno pozdravil Čehe načelnik „Zveze slovenskih biciklistov“, g. Vesel, navdušeno mu je odgovoril načelnik „Zveze čeških kolesarjev“, g. Klimeš, in izročil „Zvezi slovenskih kolesarjev“ krasno bandero, dar čeških dam, za katerega se je g. Vesel toplo zahvalil. V imenu občine ljubljanske jim je nazdravil gosp. župan Iv. Hribar, poudarjajoč, da naj bi Čehi vedno bolj in bolj prihajali v naše krasne kraje, ki se gotovo lahko merijo z naravnimi krasotami Tirolske in Švice; s tem bodo ne samo podpirali Slovence, temveč jih tudi narodno probujali. Gospod dr. Kulhavy, zahvalivši se županu, je poudarjal, da gotovo bodo vsi izletniki najboljši agitatorji med svojimi rojaki za naše kraje. Gospod dr. Vl. Foerster je nazdravil Čehom v imenu „Slov. plan. društva“, in Čeh gosp. Erlebach mestu Ljubljani in njega vrlemu in rodoljubnemu županu in Slovnu Ivanu Hribarju. Po banketu so si ogledali Čehi sobi „Planinskega društva“, deželni muzej, razgled z grada in mesto. Voditelji so jim bili člani „Zveze slov. biciklistov“ in „Slov. plan. društva“. Ob 8. uri zvečer je bil na vrtu „Narodnega doma“ na čast češkim gostom koncert, pri katerem sta peli društvi „Slavec“ in „Ljubljana“ ter je svirala meščanska godba. Pesem „Slovenec sem“ se je morala parkrat ponavljati. Splošno navdušenje je vladalo pri tem večeru, in težka je bila ločitev od naših severnih bratov. Dne 17. avgusta zjutraj ob 6. uri so se odpeljali v Postojino. Spremljala jih je tja deputacija „Zveze kolesarjev“ ter zastopnik „Planinskega društva“ g. Miha Verovšek. Pozdravili in pogostili so jih na Vrhniki tamošnji kolesarji in rodoljubi prav pristrčno. Tudi povsod drugod jih je pozdravilo ljudstvo navdušeno. V gostilnici pri Vičiču v Postojini so obedovali in po obedu si ogledali Postojinsko jamo. Prišedši iz jame, so se poslovili od zastopnikov naših društev najpristrčneje. Pozabiti ne smemo, da je prišlo Čehe pozdravit v Postojino „Slovensko pevsko društvo“ iz tržaške okolice! Čehi so bili ob takem pozdravu vidno ginjeni. Slava vrlim okoličanom tržaške okolice!

* * *

Tako so minili prekrasni dnevi. Res, da nebo ni bilo našim češkim bratom milostno — skoro vse dni, kar so jih prebili na Slovenskem, je bilo skrajno neugodno vreme — a bili so prekrasni dnevi in nepozabni!

M. V.

Društvene vesti.

Umrli je dne 22. t. m. v Kamniku gosp. **dr. Valentin Temnikar**, odvetnik v Kamniku, večletni član naše Kamniške podružnice. Časten mu spomin!

Novi člani.

Osrednjega društva:

Gosp. Vernik Ivan, trgovski potnik v Ljubljani.
 " Česen Ivan, sadni trgovec v Ljubljani.

Podravske podružnice:

Gosp. Bahovec Alojzij, c. kr. poštni oficijal v Mariboru.
 " dr. Pipuš Radoslav, odvetnik v Mariboru.
 " Škoflek Jakob, nadučitelj pri Sv. Duhu pri Lučah.
 " dr. Rosina Fran, odvetnik v Mariboru.
 " Serneč Miha, trgovec in veleposestnik v Rušah
 " Robič Fran, deželni in državni poslanec v Lembahu.
 " Godec Anton, učitelj v Lembahu.
 " Linge Dragotin, veleposestnik v Rušah.
 " Strelec N., koncipijent v Mariboru.
 " dr. Gorišek J., zdravnik v Rušah.
 " Lesjak Davorin, učitelj v Rušah.
 " Gorišek Milan, pravoslovec v Rušah.
 " Vrstovšek Dragotin, c. kr. gimn. profesor v Mariboru.
 " Stani Tomislav, učitelj v Rušah.
 " Lichtenwallner Matija, učitelj v Rušah.

Posojilnica v Slovenski Bistrici.

Podravske podružnice I. občni zbor se je vršil dne 18. avgusta t. l. v Rušah. Volil se je odbor, ki je imel dne 8. septembra sejo in se tako-le sestavil: načelnik: Davorin Lesjak, učitelj v Rušah; podnačelnik: Miha Serneč, trgovec; tajnik: Vinko Glaser, lesotržec; blagajnik: Fran Grizold, posestnik (vsi v Rušah). Ostali odborniki so: Ivan Koprivnik, c. kr. profesor, in Vekoslav Bahovec, c. kr. poštni oficijal (oba v Mariboru); Fran Pahernik v Vuhredu; Peter Novak, krčmar v Slov. Bistrici; Miha Jurner, posestnik v Framu; N. Kocbek, c. kr. notar v Konjicah; Jakob Škoflek, učitelj pri Sv. Duhu, in Svitoslav Hauptman, nadučitelj pri Sv. Križu.

Liburnia, planinsko in turistično društvo v Zadru, je stopilo z našim društvom v zvezo glede planinstva in turisticke v južnih pokrajinah, oziroma v Dalmaciji.

K otvoritvi koč na Krnu so došle tudi naslednje brzajavke:

"K otvoritvi slovenske koč na Krnu kličemo iskreno: Na zdar!

Roza in Frant. Chodounský."

"Obžalujem, da se posvečenja koč na Krnu ne morem osebno udeležiti. Čestitam srčno k novemu uspehu. Novi koči iskren: Na zdar! Vsem prisotnim dragim prijateljem srčen pozdrav! Mareš."

"K otvoritvi koč na Krnu srčen: Na zdar! V. Hacha."

"K otvoritvi šestnajste koč in današnji proslavi uspešnega vašega dela gromovit: Na zdar!

Dr. Jedlička."

Orožnova koč na Črni prsti je imela letos nad 80 obiskovalcev. Toliko jih še nobeno leto ni bilo v njej. Bila je oskrbljena in je imela čuvaja. Najpotrebnejše poprave so se v njej in poleg nje že to leto izvršile, več novih stvari pa se doda prihodnje leto. Provijant je zelo ugajal.

Koča se je dne 23. t. m. zatvorila. Opozarjamo na to, da je koča tako zatvorjena z dvema ključnicama, da se vanjo z navadnim društvenim ključem ne more priti, marveč je treba za to še posebnega ključa. Dotičnik, ki namerava sedaj v kočo, naj se obrne na osrednje društvo v Ljubljani, ki mu da potrebno navodilo.

Tablo za orijentiranje je postavila Radovljiška podružnica v Bledu. Blejski občinski zastop ji je odkazal mesto na najbolj obljudenem kraju. Lepo in originalno delo dveh domačih slikarjev, gg. Verbiča in Pavlina, je izvršeno z oljnatimi barvami. V osredju je Blejsko jezero, a okrog njega znamenitejši izleti po okolici. Vse razdalje so jako pregledne in naznačene s številkami v kilometrih; lepše postojanke so označene s slikami. Vso tablo obdaja lep okvir z napisom „Slov. plan. društvo“. Naj bi sledilo tej napravi še mnogo enakih po lepem radovljiškem okraju.

Vremensko poročilo s Kredarice. a) **Za mesec julij.** Srednji zračni tlak (na 0° reduciran) je bil 556.77 mm; najvišji 29. julija 561.5 mm, najnižji 3. julija 552 mm. Srednja mesečna toplina je znašala 5.7° C, najvišja 18. julija 14.2° in najnižja 3. julija 0.2° . Srednja relativna vlaga je bila 84.5. Polovico meseca je bilo oblačno. Prevladovali so južnozapadni vetrovi. Padavine je bilo 128.8 mm, in sicer v 17 dneh; trikrat je snežilo, dvakrat je padala toča, dvakrat je bila nevihta, megla pa 21krat. Za turistiko je bil mesec julij jako neugoden.

b) **Za mesec avgust.** Srednji zračni tlak je znašal 557.35 mm; najvišji 561.5 mm 19. avgusta, najnižji 551 mm 27. avgusta. Srednja toplina je bila $+5.7^{\circ}$ C, najvišja $+15.8^{\circ}$ C. 5. avgusta, najnižja 29. avgusta -3.4° C. Srednja relativna vlaga je znašala 85.3 %. Prevladovali so sicer severni vetrovi, pa vendar je bilo vreme za turistiko neugodno, ker je bilo v tem mesecu 14 deževnih dni z 228.8 mm padavine ter je 16krat nastopila megla. Trikrat je razsajal vihar. Najlepši dnevi so bili 4., 5., 20. in 21. avgusta.

Cene vozovom iz Kranja na Jezersko. Enovprežni voz: do Povšnarja 6 K, do Fuchsa 8 K, do Kanonirja 10 K, do Jezerskega 12 K. — Dvovprežni voz: do Povšnarja 10 K, do Fuchsa 14 K, do Kanonirja 16 K, do Jezerskega 20 K. Veliki družbinski voz (za 8—10 oseb) stane do Jezerskega 24 K.

Vozove preskrbuje „Kranjska podružnica“ Slov. plan. društva, oziroma njen tajnik g. Fran Ks. Sajovic v Kranju.

Izletnike na Jezersko, oziroma k Češki koči opozarjamo tudi, da vozi pošta iz Kranja zjutraj ob 5.30 (prostora za 3 osebe), omnibus (prostora za 8—9 oseb) pa popoldne ob 1.30. Pošta vozi do Kokre, odkoder je do Jezerskega dve uri hoda, omnibus pa do Leskovca, odkoder je še $1\frac{1}{2}$ ure hoda do Jezerskega. Voznina znaša 1.60 K.

Pravo naravno „Joštarsko“ sadno žganje, kakor hruševce, slivovce itd., posebno za turiste prikladno, prodaja samo

L. Benedik v Ljubljani
na Dolenjski cesti.

Pošilja po povzetju zabožke s 3 litri (5 kg) in s 6 litri (10 kg) vsebine.

Avgust Agnola,

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Velika zaloga stekla, porcelana, zreal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

 Najnižje cene.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni**.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

J. Lozar

na Mestnem trgu št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavrtnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Marija Plehan,

svečarica in lektarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in voskih.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Piehlerja, c. kr. dvornih založnikov.

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16,

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem **raznovrstno železnino** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste **poljedelskih strojev**.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo **izgotovljene moške in ženske obleke** ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in najnovejše plašče za turiste. Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Firme na steklo in vsakovrstne druge **napise**, izvirne **diplome** in vsakovrstna **kaligrafska in litografska dela**

izdeluje umetniško in ceno

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani.

J. Bonač

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vljudno svojo **trgovino s papirjem** in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji **knjigoveznici** izdelujem vezi preproste in najfinejše.

Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih **razglednic** po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših **razglednic**.

Edina zaloga **svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda**.

Tvornica **kartonaže** z električno silo. Po naročilu izdelujem **raznovrstne škatle**. Prekupnikom **velik popust**.